

Orionskolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter

Grundskolan
Läsåret 2026/2027

1. Syfte

Orionskolan ska vara en trygg, inkluderande och jämställd skola där alla elever har lika rättigheter och möjligheter att utvecklas och lära sig.

Planen beskriver skolans förebyggande och främjande arbete för att:

- motverka diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
- främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund
- främja jämställdhet och motverka begränsande könsnormer
- skapa trygghet, delaktighet och studiero
- säkerställa att skolan agerar skyndsamt när en elev upplever sig utsatt

Planen omfattar hela skolans verksamhet och gäller elever och all personal.

2. Vår värdegrund

På Orionskolan ska alla människor bemötas med:

Respekt – vi bemöter varandra med respekt.

Trygghet – alla ska kunna känna sig trygga i skolans miljöer.

Acceptans – vi visar förståelse för att människor är olika och har olika behov.

Skolan ska aktivt främja mänskliga rättigheter, alla människors lika värde och jämställdhet.

3. Vad skolan motverkar

Skolan ska motverka diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier med samband till följande diskrimineringsgrunder:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck

- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsvariation
- sexuell läggning
- ålder

Skolan ska dessutom motverka annan kränkande behandling, även när den inte har samband med en diskrimineringsgrund.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som inte utgör diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

4. Främjande och förebyggande arbete

Orionskolans arbete utgår från att trygghet, likabehandling och jämställdhet ska vara en del av skolans vardag och inte ett separat projekt.

Trygghet och relationer

Skolan arbetar genom:

- närvarande vuxna under raster och i andra skolmiljöer
- varierade och inkluderande rastaktiviteter
- pedagogiska måltider
- klassråd och elevråd
- regelbundna samtal om trivsel och trygghet
- elevhälsans förebyggande arbete
- ett aktivt arbete mot kränkande språk, hot och våld

Alla vuxna har ansvar för att reagera när de uppmärksammar kränkande eller nedsättande beteenden.

Undervisning och lärmiljö

Undervisningen ska:

- ge alla elever likvärdiga möjligheter att delta och utvecklas
- präglas av respekt för olika erfarenheter och förutsättningar

- motverka stereotyper föreställningar om kön och andra grupper
- ge elever möjlighet att kritiskt reflektera över normer och människors lika värde
- använda material och exempel som inte begränsar elever utifrån kön eller andra diskrimineringsgrunder.

Skolan ska särskilt uppmärksamma jämställdhet i undervisningen. Elever ska ges möjlighet att reflektera över hur föreställningar om kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter, livsval och livsvillkor.

Jämställdhet och genus

Skolan ska aktivt:

- uppmärksamma och motverka begränsande könsnormer
- följa upp om flickor och pojkar ges likvärdigt talutrymme, inflytande och möjlighet till deltagande
- motverka könsstereotyper förväntningar på elever
- uppmuntra alla elever att delta i olika ämnen, aktiviteter och praktiska moment
- uppmärksamma sexistiskt språk och könsrelaterade kränkningar
- reflektera över hur undervisning, gruppindelningar, material och vuxnas bemötande kan påverka elever utifrån kön.

Jämställdhetsarbetet integreras i skolans systematiska kvalitetsarbete.

5. Aktiva åtgärder

Orionskolans arbete med aktiva åtgärder följer diskrimineringslagens fyra steg:

1. Undersöka

Skolan undersöker om det finns risker för diskriminering eller andra hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter.

Underlaget kan bland annat vara:

- trygghets- och trivselundersökning
- trygghetsvandringar
- elevsamtal
- klassråd och elevråd
- hälsosamtal
- incidentrapporter
- observationer,
- analys av skolans resultat och deltagande.

2. Analysera

Identifierade risker och hinder analyseras för att förstå orsakerna och vilka grupper eller situationer som berörs.

3. Åtgärda

Skolan planerar och genomför förebyggande och främjande åtgärder utifrån det som framkommit.

Exempel kan vara förändringar av:

- vuxennärvaro
- rastverksamhet
- undervisning och gruppindelningar
- lärmiljöer
- arbetssätt
- bemötande
- kompetensutveckling

4. Följa upp och utvärdera

Genomförda åtgärder följs upp och utvärderas. Resultatet används i skolans fortsatta kvalitetsarbete.

Arbetet dokumenteras.

6. Delaktighet och inflytande

Eleverna ska ges möjlighet att delta i arbetet med planen utifrån ålder och mognad.

Det sker bland annat genom:

- klassråd
- elevråd
- trygghetsvandringar
- enkäter och samtal
- andra former av elevmedverkan.

Personal involveras genom arbetslag, kollegium och elevhälsa.

Vårdnadshavare informeras om skolans arbete och ges möjlighet att lämna synpunkter.

Planen följs upp och revideras årligen.

7. När en elev upplever sig utsatt

Alla medarbetare har ansvar för att agera när de får kännedom om att en elev kan ha utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Grundläggande arbetsgång

1. Upptäcka och ingripa

Den vuxna ingriper vid behov och ser till att situationen upphör.

2. Informera rektor

Uppgifter om allvarlig eller upprepad kränkande behandling samt kränkningar/trakasserier från personal ska enligt gällande regler föras till rektor. Rektor anmäler till huvudmannen..

3. Utredda

Huvudmannen ansvarar för att uppgifterna skyndsamt utreds enligt gällande lagstiftning.

4. Åtgärda

Skolan vidtar de åtgärder som skäligen krävs för att kränkningarna ska upphöra och för att förhindra att de upprepas.

5. Informera vårdnadshavare

Vårdnadshavare informeras när det är lämpligt och i enlighet med skolans rutiner.

6. Följa upp

Ärendet följs upp tills skolan bedömer att situationen är hanterad och att risken för fortsatt kränkning är undanröjd eller minimerad.

7. Dokumentera

Händelser, utredning, åtgärder och uppföljning dokumenteras enligt skolans rutiner.

Vid akuta situationer med våld eller hot ska skolan omedelbart vidta nödvändiga skydds- och säkerhetsåtgärder.

8. Ansvar

Huvudmannen ansvarar för att

- det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling,
- en årlig plan mot kränkande behandling upprättas,
- skolans arbete med aktiva åtgärder genomförs och dokumenteras,
- nödvändiga åtgärder vidtas när elever utsätts.

Rektor ansvarar för att

- planen är känd av personalen,
- arbetet integreras i skolans systematiska kvalitetsarbete,
- personalen får relevant kompetensutveckling,
- kartläggning, analys, åtgärder och uppföljning genomförs,
- anmälningar och utredningar hanteras enligt gällande lagstiftning,
- elever och vårdnadshavare får information om skolans arbete.

All personal ansvarar för att

- bemöta elever likvärdigt och respektfullt,
- aktivt motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
- uppmärksamma och agera vid kränkningar,
- bidra till en trygg och jämställd lärmiljö,
- informera rektor när lagens krav på information/anmälningsskyldighet är uppfyllda.

Elever ansvarar för att

- bidra till en trygg och respektfull skolmiljö,
- följa skolans ordningsregler,
- säga till en vuxen om de själva eller någon annan utsätts.

9. Uppföljning inom det systematiska kvalitetsarbetet

Planens arbete följs upp löpande under läsåret.

Skolan analyserar bland annat:

- elevers upplevelse av trygghet och studiero
- förekomsten av kränkningar och trakasserier,
- var och när incidenter uppstår,
- om det finns skillnader mellan grupper av elever,
- elevernas delaktighet och inflytande,
- jämställdhet i undervisning och aktiviteter,
- resultat och deltagande utifrån kön där det är relevant.

Resultatet ligger till grund för kommande års kartläggning och åtgärder.

10. Kommunikation

Planen:

- presenteras för personalen vid läsårets början,
 - behandlas med eleverna på ett ålders- och mognadsanpassat sätt,
 - kommuniceras till vårdnadshavare,
 - finns tillgänglig på skolans hemsida och i skolans interna informationskanaler.
-

11. Revidering

Planen revideras årligen.

Elevernas och personalens erfarenheter samt resultat från kartläggning, incidenter, undersökningar och det systematiska kvalitetsarbetet används som underlag.

12. Lagstöd

Planen utgår från:

- Skollagen (2010:800), särskilt 1 kap. och 6 kap.
- Diskrimineringslagen (2008:567), särskilt 2 kap. och 3 kap.
- Läroplan för grundskolan, Lgr22
- Barnkonventionen

Skollagen ställer krav på ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och på en årlig plan med en översikt över de åtgärder som behövs. Från den 1 augusti 2026 omfattar 6 kap. skollagen även uttryckligen trakasserier och sexuella trakasserier och innehåller tydligare bestämmelser om personalens skyldighet att aktivt uppmärksamma och motverka sådana beteenden.

Diskrimineringslagen kräver att skolor fortlöpande arbetar med aktiva åtgärder i fyra steg: undersöka, analysera, åtgärda samt följa upp och utvärdera. Arbetet ska dokumenteras och elever och personal ska ges möjlighet till delaktighet.

Lgr22 anger att skolan ska aktivt verka för jämställdhet och motverka traditionella könsmonster. Skolinspektionen har även under 2026 betonat vikten av att jämställdhetsfrågor återkommande behandlas i undervisningen och att elever får möjlighet att kritiskt granska könsmonster.

Ansvarig: Rektor

Fastställs av: Huvudmannen

Gäller: Läsåret 2026/2027